

Sygn. akt I C 2180/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2018r.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSR Katarzyna Franc

Protokolant Natalia Koziarska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2018r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa Miasta P.

przeciwko M. L. (1), A. H. i F. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych M. L. (1), A. H. i F. K. solidarnie na rzecz powoda Miasta P. kwotę 25.664,66 zł /dwadzieścia pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt sześć groszy/ wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 07 września 2013r. do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddała,
3. zasądza od pozwanych M. L. (1), A. H. i F. K. solidarnie na rzecz powoda Miasta P. kwotę 3.684 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
4. zasądza od Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz r.pr. M. P. kwotę 2.952 zł brutto /dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote/ tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu M. L. (1) z urzędu,
5. nakazuje ściągnąć od pozwanych M. L. (1), A. H. i F. K. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu kwotę 1.964,78 zł /jeden tysiąc dziewięćset sześćdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt osiem groszy/ tytułem nieuiszczonych wydatków w kwotach: 568,70 zł oraz 1.396,08 zł związanych z wydaniem opinii przez biegłych sądowych.

SSR Katarzyna Franc

Sygn. akt I C 2180/13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 06 września 2013r. powód Miasto P., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych M. L. (1), A. H., F. K. na rzecz powoda Miasta P. kwoty 25.664,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany M. L. (1) złożył w Urzędzie Miasta P. wniosek osoby niepełnosprawnej o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej. Wniosek pozwanego rozpatrzony został pozytywnie w związku z czym pozwanemu zostały przyznane środki na podjęcie działalności gospodarczej w wysokości 20.000 zł, które miały zostać przeznaczone na zakup: samochodu osobowego z przyczepą, elementów rusztowania, betoniarki, urządzeń do cięcia glazury, spawarki i wyciągarki. Strony podpisały umowę, na podstawie której pozwany otrzymał od powoda środki finansowe w w/w wysokości. Pozwany zobowiązany był do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej i rozliczenia przyznanych środków do dnia 15 października 2011 r. Powód wskazał nadto, iż zabezpieczeniem w/w umowy było ustanowienie dwóch poręczeń: z A. H. oraz z F. K.. Powód podał, iż po zweryfikowaniu rozliczeń przedłożonych przez pozwanego okazało się, że zakres rzeczowy zakupionych ruchomości różni się od tego jaki przewidziany został w umowie. Ponadto wskazał, że pozwany nie przedłożył niektórych z wymaganych dokumentów. Po wezwaniu do uzupełnienia dokumentacji pozwany uzupełnił brakujące dokumenty częściowo, jednak nie przedłożył wymaganej umową wyceny zakupionego sprzętu dokonanej przez rzeczoznawcę, nie przedstawił także dowodu zakupu przyczepy. Pomimo kolejnych wezwań do uzupełnienia brakującej dokumentacji pozwany nie przedłożył powodowi wymaganych umową dokumentów, co w ocenie powoda uniemożliwiło weryfikację prawidłowości wykonania umowy. W związku z powyższym powód wypowiedział pozwanemu umowę i wezwał go zwrotu kwoty 20.000 zł, nadto powiadomił o tym fakcie poręczycieli. Powód podniósł, że pozwany w grudniu 2012r. brał udział w projekcie „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w P.". Powód oparł roszczenie na treści przepisu art.12a ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz treści przepisu § 6 ust. 2 pkt. g Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007r.

Powód wyjaśnił, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się roszczenie główne w wysokości 20.000 zł oraz kwota skapitalizowanych odsetek liczonych dla zaległości podatkowej od dnia 19 lipca 2011r. do dnia 06 września 2013r. zgodnie z § 2 ust. 7 umowy w wysokości 5.664,66 zł.

W dniu 06 grudnia 2013r. pozwany F. K. wniósł odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa przeciwko niemu w całości oraz o zwolnienie go z kosztów sądowych.

W uzasadnieniu pozwany F. K. podniósł, że nie odpowiada za niewywiązanie się z umowy przez M. L. (1), ponieważ powód zawierając umowę z pozwanym M. L. (1) nie sprawdził jego możliwości finansowych, a pozwany F. K. poręczając umowę zawartą przez powoda z M. L. (1) działał w przekonaniu, że powód dokonał weryfikacji sytuacji finansowej M. L. (1). Nadto wskazał, że powód nie wywiązał się z obowiązku zweryfikowania stanu zdrowia M. L. (1), który jak się później okazało jest osobą mającą schorzenia o podłożu psychicznym. Pozwany F. K. powołał się na niedopuszczalność poręczenia za długi osoby niepełnosprawnej.

Dni 17 grudnia 2013r. pozwany M. L. (1) wniósł odpowiedź na pozew, w której oświadczył, że chce się wywiązać z zobowiązania jakie podjął.

W uzasadnieniu wskazał, że na początku 2011r. miał udar mózgu i był to jego trzeci udar, że w związku z udarem doznał zaburzeń psychicznych i załamania nerwowego. Pozwany wyjaśnił, że zwracał się do powoda o przedłużenie okresu na wykonanie zobowiązań wynikających z umowy ze względu na zły stan zdrowia, ale otrzymał odmowę.

Pismem z dnia 10 stycznia 2014r. pozwany M. L. (1) wniósł o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu.

Dnia 10 stycznia 2014r. pozwana A. H., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła, odpowiedź na pozew, w której wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła, że powód zmienił aneksami umowę zawartą z pozwanym M. L. (1) i o zmianach tych nie informował poręczycieli, że na chwilę podpisania umowy poręczenia zobowiązania pozwanego M. L. (1) były długiem przyszłym, natomiast w treści umowy nie wprowadzono kodeksowego ograniczenia z art. 878 kc, ani terminu,

do którego pozwani poręczyciele byliby poręczeniem związani. Ponadto pozwana wskazała, że w toku wykonywania umowy zawartej przez powoda z pozwanym M. L. (1), okazało się, że pozwany ma zaburzenia psychiczne, o których pozwana A. H. nie wiedziała. Ponadto podała, że powód jako wierzyciel nie zachowywał dyscypliny w relacjach z dłużnikiem i poręczycielami, przez co przyczynił się do powstania i wzrostu długu. Pozwana podniosła także, że niewywiązanie się przez pozwanego M. L. (2) z obowiązków względem powoda spowodowane było jego ciężką chorobą.

Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2014. Referendarz Sądowy tut. Sądu zwrócił wniosek pozwanego F. K. o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2014. Referendarz Sądowy tut. Sądu oddalił wniosek pozwanego M. L. (1) o zwolnienie go od kosztów sądowych (pkt. 1 postanowienia) i ustanowił dla pozwanego pełnomocnika z urzędu (pkt. 2 postanowienia).

Dnia 24 kwietnia 2014r. ustanowiony z urzędu pełnomocnik pozwanego M. L. (1) wniósł odpowiedź na pozew, wnosząc o odrzucenie pozwu w całości ze względu na jego bezzasadność oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany M. L. (1), zgodnie z umową zawartą z powodem, zakupił samochód marki V. (...) za kwotę 12.000 zł, rusztowanie, spawarkę, betoniarkę, urządzenie do cięcia glazury, wyciągarkę oraz pozostałe niezbędne do rozpoczęcia działalności narzędzia za łączną kwotę 7.300 zł, że M. L. (1) wydał na zakupy niezbędne do rozpoczęcia działalności gospodarczej kwotę 19.300 zł, że jedynym podnoszonym przez powoda obowiązkiem niewykonanym przez pozwanego w kwestii wydatkowania sumy 20.000 zł był zakup przyczepy do samochodu ciężarowego. W ocenie strony pozwanej niedopełnienie tego obowiązku wynika z niechęci urzędników Miasta P. do współpracy, gdyż pozwany wnosił o przedłużenie terminu zakupu przyczepy. Pełnomocnik pozwanego podniósł, iż M. L. (1) spełnił większość wymagań mu stawianych, a zakupu ww. przyczepy nie dokonał we właściwym czasie, gdyż wykonywał obowiązki związane z nowo rozpoczętą działalnością gospodarczą. Podnoszony przez powoda zarzut różnicy w zakresie rzeczowym zakupionych ruchomości wynika z faktu, iż dodatkowe narzędzia wymienione w umowie sprzedaży z dnia 02 września 2011r., zostały przekazane nieodpłatnie ze względu na znaczny stopień zużycia. Ponadto pełnomocnik pozwanego podkreślił, iż M. L. (1) jest osobą schorowaną, gdyż przeszedł udary mózgu, co na długi okres wykluczyło go z obiegu społecznego. Nadto pozwany nie posiada znajomości realiów prawno-gospodarczych. Strona pozwana wskazała, że powód, nie wywiązał się z obowiązku, jakim jest udzielenie wyczerpujących informacji niedoświadczonemu kontrahentowi, w następstwie czego M. L. (1), dokonał samodzielnej wyceny sprzętu budowlanego w oparciu o źródła internetowe.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2014. Referendarz Sądowy tut. Sądu zwolnił pozwanego M. L. (1) od kosztów sądowych w całości.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska zajęte w sprawie, przy czym pełnomocnik pozwanego M. L. (1) wniósł o oddalenie powództwa przeciwko w/w pozwanemu.

Dodatkowo pełnomocnik pozwanej A. H. na rozprawie w dniu 03 października 2014r. podniósł, że poręczyciel nie odpowiada za obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia w przypadku wygaśnięcia umowy.

Odnosząc się do powyższego twierdzenia strona powodowa podniosła, że umowa została wypowiedziana, a nie wygasła.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 08 lipca 2011r. pomiędzy Miastem P., a M. L. (1) została zawarta umowa nr (...).VII/845-1-3/11 o przyznanie jednorazowych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej.

Zgodnie z § 1 ust. 2 powyższej umowy pozwanemu zostały przyznane środki w wysokości 20.000 zł, przeznaczone na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na wykonywaniu robót budowlanych, które miały zostać wykorzystane na zakup: samochodu osobowego z przyczepą (zgodnie z aneksem nr (...) z dnia 09.08.2011r.), elementów rusztowania, betoniarki, urządzenia do cięcia glazury, spawarki oraz wyciągarki.

W myśl § 1 ust. 5 powyższej umowy pozwany zobowiązał się do przedstawienia powodowi rachunków, faktur wraz z dowodami zapłaty oraz umów sprzedaży, wraz z dowodami zapłaty i wyceną rzeczoznawcy, której koszty miał pokryć pozwany.

Zgodnie z § 2 ust. 3 umowy podejmujący działalność gospodarczą zobowiązał się między innymi do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 24 miesiące, z uwzględnieniem okresów choroby, powołania do odbycia zasadniczej lub zastępczej służby wojskowej lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

Zgodnie z § 2 ust. 7 tej umowy w przypadku niedotrzymania warunków umowy, podejmujący działalność gospodarczą zobowiązany jest do zwrotu otrzymanych środków oraz odsetek od tych środków, naliczonych od dnia ich otrzymania w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie 3 miesiące od dnia otrzymania wezwania Prezydenta Miasta P. do zapłaty lub ujawnienia naruszenia co najmniej jednego z warunków umowy, a w szczególności:

- a) nie wykorzystania otrzymanych środków zgodnie z przeznaczeniem określonym w § 1 ust. 2 umowy,
- b) prowadzenia działalności przez okres krótszy niż 24 miesiące,
- c) zawieszenia prowadzonej działalności lub jej likwidacji przed upływem 24 miesiące od jej poczęcia,
- d) zmiany profilu działalności po otrzymaniu środków w okresie 24 miesiące od jej rozpoczęcia bez uzyskania wcześniejszej pisemnej zgody pełnomocnika,
- e) uniemożliwienia kontroli dokumentów dotyczących prawidłowej realizacji niniejszej umowy oraz przeprowadzenia kontroli w miejscu prowadzenia działalności,
- f) nieprzedkładania dokumentów o których mowa w § 2 ust. 9 umowy.

Zgodnie z § 3 umowa wygasła w przypadku nie przedstawienia dokumentów, o których mowa w § 1 ust. 3 (min. zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej) w terminie 6 miesięcy od zawarcia umowy.

Zgodnie z § 2 ust. 2 aneksu nr (...) z dnia 31 sierpnia 2011 r. do w/w umowy pozwany zobowiązany był do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej do dnia 15 października 2011 r.

Dowód: umowa z dnia 08.07.2011r. (k.10-13), aneks nr (...) z dnia 9.08.2011r. do umowy z dnia 08.07.2011r. (k.15), aneks nr (...) z dnia 31.08.2011r. do umowy z dnia 08.07.2011r. (k.16), dyspozycja przekazania środków (k. 84)

Umowa zawarta przez powoda z pozwanym M. L. (1) została zabezpieczona przez ustanowienie dwóch poręczeń z: A. H. oraz F. K..

Zgodnie z § 2 w/w umów poręczenia zawartych z w/w poręczycielami poręczyciel udziela poręczenia za zobowiązania podejmującego działalność gospodarczą wobec Prezydenta Miasta P. wynikające z umowy, stając się tym samym dłużnikiem solidarnym zobowiązania, a Prezydent Miasta P. poręczenie to przyjmuje.

W § 3 umów poręczenia przewidziano, że w razie wypowiedzenia umowy i zobowiązania podejmującego działalność gospodarczą do zwrotu otrzymanych środków, Poręczyciel zapłaci na żądanie Prezydenta Miasta Poznań należne kwoty, nie później, niż w terminie 30 dni od otrzymania wezwania do zapłaty, w którym Prezydent Miasta P. poinformuje Poręczyciela o nie wywiązaniu się z umowy przez podejmującego działalność gospodarczą.

Dowód: umowa poręczenia zawarta z A. H. dnia 8 lipca 2011r. wraz z załącznikami (k.29-31), umowa poręczenia zawarta z F. K. dnia 8 lipca 2011r. z załącznikami (k.17-28)

Pozwany M. L. (1), zgodnie z umową zawartą z powodem, zakupił w dniu 26 sierpnia 2011r. samochód osobowy marki V. (...) za kwotę 12.000 zł.

W dniu 02 września 2011r. pozwany nabył: rusztowanie, podesty aluminiowe, spawarkę, betoniarkę, stacjonarne urządzenie do glazury, urządzenie ręczne do glazury, wyciągarkę budowlaną, taczki, młot udarowy, piłę do drewna, drobne narzędzia budowlane, za kwotę 7.300 zł.

Dowód: umowa sprzedaży pojazdu z dnia 26.08.2011r. z aneksem (k.35-36), umowa sprzedaży z dnia 02.09.2011r. (k.38), faktura VAT nr (...) (k.39)

Pozwany przedłożył powodowi rozliczenie wydatków rozliczeniem z dnia 17 października 2011r. wraz z kserokopiami zawartych przez niego w/w umów z dnia 26 sierpnia 2011r. oraz 02 września 2011r. i faktury VAT nr (...).

Dowód: rozliczenie przyznanych środków na podjęcie działalności gospodarczej (k.32-34).

Dnia 18 października 2011r. M. L. (1) przedłożył powodowi deklaracje w sprawie podatku od czynności cywilno - prawnych, natomiast 19 października 2011r. przedłożył: druk (...) P (...), zaświadczenie o nr identyfikacji REGON, zaświadczenie o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, zgodnie z którym rozpoczął działalność dnia 15 października 2011r. oraz kserokopię dowodu rejestracyjny zakupionego pojazdu.

Dowód: deklaracja w sprawie podatki od czynności cywilno-prawnych (k.45-47), druk (...) P (...) (k.40), zaświadczenie o nr identyfikacji REGON (k.41), zaświadczenie o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej (k.42), kserokopia dowodu rejestracyjny zakupionego pojazdu (k.43-44).

Pismem z dnia 24 października 2011r. powód wezwał pozwanego do uzupełnienia dokumentacji poprzez przedłożenie zaświadczenia z właściwego Urzędu Skarbowego o rozpoczęciu działalności gospodarczej, kopii druku (...) z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, stanowiącą potwierdzenie opodatkowania zakupionego samochodu, wyceny wyszczególnionego sprzętu i narzędzi budowlanych nabytych zgodnie z umową z dnia 02 września 2011r. dokonanej przez rzeczoznawcę.

Nadto poinformował pozwanego, że zakres rzeczowy w przedłożonym przez pozwanego rozliczeniu różni się od zakresu w umowie, z § 1 ust. 2 umowy, zmienionego aneksem nr (...).

Dowód: wezwanie z dnia 24.10.2011r. do uzupełnienia rozliczenia (k.48-49),

Pismem z dnia 06 grudnia 2011r. pozwany uzupełnił rozliczenie przedkładając: druk (...) i zaświadczenie z urzędu skarbowego potwierdzające rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej, deklarację dotyczącą podatku od czynności cywilnoprawnych, nadto wniósł o przedłużenie terminu zakupu przyczepy do dnia 28 lutego 2012 r.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 06.12.2011r. wraz z załącznikami (50-56).

Pismem z dnia 13 grudnia 2011r. powód wezwał pozwanego do uzupełnienia przedłożonego 17 października 2011r. rozliczenia kwoty przyznanych środków na podjęcie działalności gospodarczej przez przedłożenie następujących dokumentów: kopii deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, stanowiącej potwierdzenie opodatkowania zakupionego samochodu, wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę dotyczącej każdego wyszczególnionego sprzętu i narzędzi budowlanych zakupionych dnia 2 września 2011r.

Dowód: pismo powoda z dnia 13 grudnia 2011r. (k.57-59).

Pismem z dnia 15 lutego 2012r. powód poinformował pozwanego, że przyczyną nierozliczenia kwoty przyznaných środków jest nieprzedłożenie przez pozwanego dokumentów wymienionych w pismach z 24 października 2011 r. oraz z dnia 13 grudnia 2011r.: tj. kserokopii deklaracji dotyczącej podatku od czynności cywilnoprawnych (zakup samochodu) wraz z zapłatą podatku oraz wyceny sprzętów i narzędzi budowlanych zakupionych zgodnie z umową z dnia 02 września 2011r. dokonanej przez rzeczoznawcę .

Nadto wskazał, że do przedłożenia wyceny rzeczoznawcy zobowiązuje pozwanego zapis § 1 ust. 5 umowy z 8 lipca 2011r. o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Dowód: pismo z dnia 15 lutego 2012r. (k.60-61).

W odpowiedzi na powyższe pismo pozwany uzupełnił dokumentacją wyceną prywatną tj. wyceną samodzielnie stworzoną w oparciu o źródła internetowe oraz dokumentami potwierdzającymi zapłatę akcyzy za zakupiony pojazd.

Dowód: wycena prywatna (k.62), dokument potwierdzający zapłatę akcyzy (k.63-66).

Pismem z dnia 10 kwietnia 2012r. powód po raz kolejny wezwał pozwanego do przedłożenia brakujących dokumentów.

W związku z brakiem uzupełnienia dokumentacji powód uznał za rozliczony jedynie zakup samochodu osobowego w kwocie 12.000 zł. Natomiast co do kwoty w wysokości 8.000 zł powód uznał ją za nierozliczoną.

Dowód: pismo z dnia 10.04.2012r. (k.68-69).

Powyższe wezwanie powoda pozostało bez odpowiedzi wobec czego powód pismem z dnia 02 sierpnia 2012r. wezwał pozwanego oraz poręczycieli do zapłaty kwoty 8.000 zł wraz z odsetkami.

Dowód: wezwanie z dnia 2.08.2012r. (k.70-73)

Wobec braku reakcji na powyższe wezwanie pismem z dnia 02 listopada 2012r. powód wypowiedział pozwanemu umowę i zażądał zwrotu kwoty 20.000zł.

Powód pismem z dnia 11 marca 2013r. powiadomił poręczycieli o fakcie wypowiedzenia M. L. (1) umowy i jednocześnie wezwał ich do zapłaty na rzecz powoda w/w należności w kwocie 20.000 zł wraz z odsetkami od tych środków, naliczonych od dnia ich otrzymania w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Dowód: wypowiedzenie umowy z dnia 02.11.2012r. (k. 74-76), wezwanie do zapłaty skierowane do M. L. (1), A. H., i F. K. , z dowodami doręczenia (k.78-82)

W piśmie z dnia 27 marca 2013r. pozwany zwrócił się do powoda o zawieszenie postępowania i wskazał, że zamierza spłacić wszystkie należności wobec powoda do końca kwietnia 2014r. Pozwany wskazał, że został zmuszony do zawieszenia rozpoczętej działalności gospodarczej ze względu na depresję, która była następstwem udaru jakiego doznał na początku 2012r.

Dowód: pismo pozwanego (k.83)

Na początku 2012r. M. L. (1) doznał udaru i zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, na którą otrzymał środki od powoda i nie wrócił już do jej prowadzenia.

W dniu 03 maja 2012r. pozwany M. L. (1) zawiesił prowadzoną działalność gospodarczą. Działalność prowadzoną przez pozwanego wykreślono z (...) w dniu 12 sierpnia 2014r.

Bezsporne, dowód: zeznania pozwanego M. L. (1) (k.205-207).

Biegły psychiatra rozpoznał u pozwanego M. L. (1) łagodny zespół psychoorganiczny objawiający się wahaniami nastroju, spowolnieniem ruchowym, spowolnieniem myślenia i pewnym spadkiem funkcji poznawczych oraz intelektualnych. Biegły wyjaśnił, że sprawność intelektualna pozwanego pozwala mu na rozeznanie i swobodne funkcjonowanie społeczne oraz podejmowanie decyzji. Biegły psychiatra wskazał, że M. L. (1) w 2011r. miał swobodne funkcjonowanie społeczne i rozeznanie w podejmowanych czynnościach oraz mógł swobodnie kierować swoim postępowaniem, natomiast w 2012r. w czasie doznanego udaru mózgu i w ciągu kilku tygodniu po udarze, co miało miejsce prawdopodobnie w okresie styczeń/luty 2012r., miał przez kilka dni zniesioną zdolność do funkcjonowania społecznego i rozeznania w podejmowaniu decyzji, jednak w pozostałym okresie 2012r. był w stanie prawidłowo kierować swoim zachowaniem.

Dowód: dokumentacja medyczna (k.128-131, 244-245, 253-259, 336-352,, 364, 366-379), opinia biegłego psychiatry (k. 281-285).

Biegły neurolog wskazał, że w 2011r. u pozwanego M. L. (1) miało miejsce swobodne funkcjonowanie społeczne i rozeznanie w podejmowanych czynnościach oraz, że pozwany mógł swobodnie kierować swoim postępowaniem. Natomiast w 2012r. wskutek doznanego kolejnego udaru mózgu (co nie znajduje potwierdzenia w dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach sprawy, ale występuje w wywiadzie chorobowym podanym przez pozwanego) co miało miejsce prawdopodobnie w okresie między styczniem, a kwietniem 2012r. pozwany mógł mieć przez kilka dni zniesioną zdolność do funkcjonowania społecznego i rozeznania w podejmowaniu decyzji, jednakże nie ma takich faktów odnotowanych w dostępnej aktualnie dokumentacji medycznej. W pozostałym okresie 2012r. pozwany był w stanie prawidłowo kierować swoim postępowaniem.

Dowód: dokumentacja medyczna (k.128-131, 244-245, 253-259, 336-352, 364, 366-379), opinia biegłego neurologa (k. 386-403).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodu z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności, nie były kwestionowane przez strony, a także w oparciu o przesłuchanie pozwanego, które również nie budzi wątpliwości co do jego wiarygodności, znajduje potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Należy zauważyć, że okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie były w dużej mierze bezsporne, strony jedynie odmiennie oceniały fakt wywiązania się pozwanego z warunków zawartej umowy.

Pozwany nie kwestionował, że podjętą działalność gospodarczą prowadził jedynie w październiku i listopadzie 2012r., a następnie w związku z pogorszeniem się stanu zdrowia po udarze, zaprzestał jej prowadzenia i nigdy do jej prowadzenia nie powrócił. Pozwany podał, że zawiesił działalność w kwietniu 2012r. Pozwany zeznał też, że w momencie podpisywania umowy z powodem był w pełni świadomy i miał rozeznanie w sytuacji.

Jako wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka A. N., gdyż były one szczere, spójne i spontaniczne. Również jako wiarygodne i przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd ocenił zeznania pozwanej A. H., gdyż były one rzeczowe i spójne.

Podstawę czynionych ustaleń stanowiły również opinie biegłego neurologa oraz biegłego psychiatry. Sąd uznał te opinie za wiarygodne w pełni i przydatne dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sporządzone opinie biegłych były dla Sądu jasne, niesprzeczne. Wnioski biegłych zaprezentowane w opiniach są przy tym jednoznaczne i stanowcze. Mając na względzie powyższe walory Sąd uznał opinie sporządzone w niniejszej sprawie za wiarygodne i w pełni przydatne dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy Miastem P. a M. L. (1) została zawarta umowa nr (...).VII/845-1-3/11 o przyznaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Na mocy przepisu art. 353¹ kc strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Do wskazanej powyżej umowy znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 1997 Nr 123 poz. 776) oraz przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (Dz.U. 2007 nr 194 poz. 1403).

W niniejszej sprawie istotą sporu pomiędzy stronami było czy zaistniały przesłanki uzasadniające żądanie powoda zwrotu udzielonej pozwanemu M. L. (1) pomocy publicznej tj. jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w pełnej wysokości.

W myśl przepisu art. 11 ust. 1 w/w ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, 691, 868, 1265 i 1579). Jednocześnie, zgodnie z treścią przepisu art. 12a ust. 1 w/w ustawy o rehabilitacji, osoba niepełnosprawna, o której mowa w art. 11 ust. 1, może otrzymać ze środków Funduszu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Zgodnie zaś z art. 12a ust. 2 w/w ustawy osoba niepełnosprawna, która otrzymała jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, jest obowiązana do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami naliczonymi od dnia ich otrzymania w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, jeżeli z przyczyn leżących po jej stronie zostały naruszone warunki umowy, o której mowa w ust. 1.

W tym miejscu przywołać należy przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.). Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do celów instytucji rynku pracy należą: łagodzenie skutków bezrobocia, aktywizacja zawodowa i dążenie do pełnego i produktywnego zatrudnienia. Jednym z instrumentów rynku pracy służącym realizacji celów określonych w art. 1 w/w jest umowa o udzielenie bezrobotnemu dotacji na podjęcie działalności gospodarczej nie stanowi klasycznej umowy cywilnoprawnej, lecz jest środkiem realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Celem umowy o przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej jest aktywizacja zawodowa poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i temu służyć mają przyznane środki. Umowa ta ma zatem charakter umowy rezultatu. Jej skutkiem ma być stworzenie w okresie co najmniej 12 miesięcy samodzielnie miejsca pracy.

Analogiczny cel ma umowa o udzielenie osobie niepełnosprawnej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, która jest jednym z zadań określonych w/w ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i ma za zadanie realizację celów określonych w art. 8 w/w ustawy tj. ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Mając na uwadze powyższe zauważyć należy, iż przywołany uprzednio art. 12a o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych musi być interpretowany ściśle w odniesieniu do podstawowego celu tej ustawy, jakim jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. Przepis art. 12a ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 1997 Nr 123

poz. 776) zobowiązuje do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, jeżeli z przyczyn leżących po jej stronie zostały naruszone warunki umowy, o której mowa w ust. 1.

Podobnie stanowi postanowienie § 2 ust. 7 umowy łączącej powoda z pozwanym M. L. (1), zgodnie z którym w przypadku niedotrzymania warunków umowy, podejmujący działalność gospodarczą zobowiązany jest do zwrotu otrzymanych środków oraz odsetek od tych środków w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wezwania Prezydenta Miasta P. do zapłaty lub ujawnienia naruszenia co najmniej jednego z warunków umowy min.: prowadzenia działalności przez okres krótszy niż 24 miesiące, zawieszenia prowadzonej działalności lub jej likwidacji przed upływem 24 miesięcy od jej rozpoczęcia, uniemożliwienia kontroli dokumentów dotyczących prawidłowej realizacji niniejszej umowy oraz przeprowadzenia kontroli w miejscu prowadzenia działalności, nieprzedkładania dokumentów o których mowa w § 2 ust. 9 umowy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy zauważyć należy, że celami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych jest odpowiednio: promocja zatrudnienia wśród osób bezrobotnych i niepełnosprawnych. W tej sytuacji obowiązek zwrotu przyznanych M. L. (1) środków nie może dotyczyć naruszenia tych warunków łączącej go z powodem umowy, które mają charakter porządkowy i nie w stanie wpłynąć na osiągnięcie zakładanego celu. W konkretnych okolicznościach faktycznych zauważyć należy, że pozwany rozpoczął działalność w terminie zakreślonym umową, jednak – tak jak wskazywał powód - nie dokonał prawidłowego rozliczenia wydatkowania otrzymanych środków. Rozliczenie przez pozwanego otrzymanej dotacji budziło więc uzasadnione wątpliwości powoda. Nadto zauważyć należy, że skutkiem umowy zawartej przez powoda z M. L. (1) miało być stworzenie w okresie co najmniej 24 miesięcy samodzielnego miejsca pracy. W ocenie Sądu cel ten nie został osiągnięty. Pozwany nie prowadził działalności gospodarczej przez wymagany przez umowę minimalny okres 24 miesięcy, a dokonane w maju 2012r. zawieszenie prowadzenia działalności zniweczyło zamierzony cel zawartej umowy, gdyż przyznane wsparcie nie przyczyniło się do aktywizacji pozwanego jako osoby niepełnosprawnej, a więc nie ziścił się kluczowy cel przyznania pozwanemu środków tj. ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych. Pozwany prowadził działalność jedynie przez okres około 2 miesięcy, a później mimo możliwości jakie dawała mu umowa z powodem nie podjął starań aby uzyskać zwolnienie lekarskie ze względu na zły stan zdrowia lub świadczenie rehabilitacyjne, natomiast na początku maja 2012r. zawiesił działalność gospodarczą, której prowadzenia już nie podjął. Na gruncie przedmiotowej sprawy zauważyć należy, iż pozwany nie tylko naruszył warunki umowy, ale i nie zrealizował zakładanego celu tj. stworzenie samodzielnego miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej na okres 24 miesięcy.

Roszczenie powoda rozważyć należało także pod kątem treści art. 5 kc, zgodnie z którym nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego, takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Wykonywanie prawa podmiotowego w sposób sprzeczny z ustanowionymi w art. 5 kc kryteriami oceny jest bezprawne i z tego względu nie korzysta z ochrony jurysdykcyjnej. O nadużyciu prawa podmiotowego decydują obiektywne kryteria oceny w postaci sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa podmiotowego.

Nadużycie prawa jest to anormalne jego używanie, używanie przeciwne przeznaczeniu gospodarczemu lub społecznemu prawa podmiotowego, używanie dla motywów społecznych, potępione w opinii społecznej.

Zasady współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 kc są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego do zastosowania tego przepisu konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego rozpatrywanego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym.

Przez zasady współzycia społecznego rozumie się oceny moralne wyrażone w postaci uzasadnionych przez te oceny norm postępowania (norm moralnych), regulujących postępowanie jednych osób wobec innych. Ocena moralna to przeżycie polegające na udzieleniu aprobaty lub dezaprobaty jakiemuś czynowi ludzkiemu ze względu na to, w jakim stopniu przyczynia się ono do sprawiedliwego dobra innych ludzi. Poszczególne normy moralne stanowią zatem konkretyzacje naczelnego nakazu moralnego, opierającego się na aprobacie takiego postępowania, które jest dyktowane sprawiedliwą życzliwością wobec innych ludzi. Życzliwość ta polega na tym, że aprobuje się to, że innych spotyka jakieś dobro, a dezaprobuje się to, że niesprawiedliwie spotyka ich jakieś zło (zob. Kodeks Cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, C.H. Beck 2010). Te podstawowe i wspólne dla wszystkich członków społeczeństwa wartości to dobro i sprawiedliwość, zasada słuszności i sprawiedliwości wynika bezpośrednio z postanowień ogólnych Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy również zauważyć, iż u podstaw zakazu nadużycia prawa podmiotowego leży zasada, według której nie wolno postępować w sposób sprzeczny z wywołanym przez siebie zaufaniem (por. tzw. zasada *venire contra factum proprium*) i dotychczasowym postępowaniem.

Nie ulega wątpliwości, że fakt realizacji przez powoda zadania o charakterze publicznym oraz obowiązek stania na straży wydawania środków budżetowych czy unijnych, nie stawia go w stosunkach umownych na z góry uprzywilejowanej pozycji oraz nie wyklucza możliwości oceny jego zachowania na podstawie tegoż przepisu. Także bowiem podmioty prawa publicznego, od których wymaga się troski o ochronę interesów państwa, powinny dbać o to, by kierując się interesem powszechnym, nie krzywdzić nikogo swym postępowaniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2002 r., V CA 2/02, OSNC 2003, nr 1, poz. 12, z dnia 21 kwietnia 2011 r. I CSK 799/10, Legalis nr 464178).

Na gruncie spraw dotyczących przyznania dofinansowania ze środków publicznych w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego toruje sobie drogę słuszny pogląd o konieczności kładzenia akcentu na cel przepisów pomocowych oraz treść społeczną i gospodarczą stosunku prawnego łączącego strony i to w ramach konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego. Choć bowiem z jednej strony nie ulega wątpliwości, że umów należy dotrzymywać, w związku z czym nie powinno się bagatelizować powinności beneficjenta programu, które dobrowolnie na siebie nałożył, to jednak biorąc pod uwagę całokształt stosunku cywilnoprawnego pozbawiony zbalansowania i zdecydowanie promujący jedną ze stron, można w pewnych przypadkach odwołać się do konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego. Ma to za zadanie ochronę drugiej, słabszej strony przed nadużyciami podmiotu publicznego i może pozwolić na przywrócenie zachwianej równowagi kontraktowej wskutek narzucenia przez instytucję treści umowy. Istotne dla możliwości zastosowania art. 5 kc do oceny roszczeń o zwrot dofinansowania pozostaje zagadnienie osiągnięcia celów projektu (umowy), a także przyczyny i rozmiar naruszenia umownych obowiązków. Ostatecznie decyzja Sądu o zastosowaniu art. 5 kc jest zawsze podejmowana na kanwie konkretnych, zindywidualizowanych okoliczności faktycznych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 r. IV CSK 621/13, Legalis nr 741814, z dnia 21 marca 2013 r. I CSK 241/12, Legalis 661548, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 czerwca 2013 r. I ACa 161/13, Legalis nr 775937, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu 13 listopada 2012 r. I ACa 801/12, Legalis 737614, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 listopada 2013 r., I ACa 375/13, Legalis nr 1024498).

W realiach przedmiotowej sprawy w ocenie Sądu należało przyjąć, iż zgłoszone przez powoda żądanie zwrotu otrzymanego dofinansowania nie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności z zasadą słuszności i sprawiedliwości. Roszczenie pozwu jest także uzasadnione w świetle postanowień umowy oraz celu, jaki towarzyszył udzieleniu dotacji pozwanemu. Pozwany naruszył warunki umowy, które wpłynęły na osiągnięcie zakładanego celu tj. stworzenie samodzielnego miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej na okres 24 miesięcy, wobec czego zrealizował się obowiązek zwrotu przyznanego świadczenia. Nadto przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, aby stan zdrowia pozwanego M. L. (1) usprawiedliwiał nie dotrzymanie warunków umowy, która przewidywała zresztą możliwość pogorszenia się stanu zdrowia niepełnosprawnego, który otrzymał środki finansowe, dlatego przewidziano w jej treści, iż w 24 miesięcznym okresie prowadzenia działalności uwzględnienia się okresy choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

W ocenie Sądu w stanie faktycznym niniejszej sprawy zrealizował się obowiązek zwrotu przyznanego pozwanemu świadczenia.

Mając na uwadze, iż zasadnym okazało się powództwo względem pozwanego M. L. (1) w tym miejscu wskazać należy, iż pomiędzy stronami bezsporne było, że A. H. i F. K. są poręczycielem zobowiązania M. L. (1) wobec powoda. W związku z faktem, że dłużnik główny swojego zobowiązania nie spełnił zobowiązanie stało się wymagalne w ciągu 3 miesięcy od dnia otrzymania przez poręczycieli wezwania do jego spełnienia.

Celem umowy poręczenia jest wzmocnienie pozycji prawnej wierzyciela, który w przypadku nie spełnienia świadczenia przez dłużnika może szukać zaspokojenia także z majątku poręczyciela. W świetle art. 876 § 1 kc, przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał, zaś na mocy art. 881 kc w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny. Jest to umowa dwustronna między wierzycielem a poręczycielem, dla której skuteczności bez znaczenia jest tak jej świadomość przez dłużnika, jak i jego wola. Celem tej umowy jest zabezpieczenie spłaty wierzyciela ze stosunku podstawowego, a ściśle zobowiązania objętego treścią stosunku umownego wierzyciela z dłużnikiem, pełni ona bowiem funkcję wzmocnienia szans wierzyciela na zaspokojenie jego wierzytelności. W przypadku umowy poręczenia nie dochodzi do przeniesienia wierzytelności na skutek czynności prawnej wierzyciela, lecz nabycie wierzytelności następuje z mocy samego prawa przez osobę trzecią (poręczyciela), która spłaca wierzyciela (art. 518 § 1 kc). Jest to skutkiem braku spłaty zobowiązania przez dłużnika ze stosunku podstawowego i zapłatą poręczzonego zobowiązania przez poręczyciela. To zaś, czy ten skutek wystąpi na etapie zawarcia umowy poręczenia jest zdarzeniem przyszłym i niepewnym, zależnym od biernego zachowania dłużnika, gdyż dopiero wtedy aktualizuje się po stronie poręczyciela obowiązek zapłaty poręczzonego zobowiązania.

Wyniki postępowania dowodowego w niniejszej sprawie, w szczególności umowy poręczenia wskazują jednoznacznie, że powodowi co do zasady przysługuje przedmiotowa wierzytelność w stosunku do wszystkich pozwanych. Uznać zatem należy, że powód miał podstawę prawną do wniesienia powództwa przeciwko nim.

W tym miejscu zauważyć należy, iż zarzut podnoszony przez pozwaną A. H., że powód nie poinformował poręczycieli o aneksach do umowy zawartej z pozwanym M. L. (1), jest bezpodstawny, gdyż aneksy te nie wprowadzały żadnych istotnych zmian do umowy i nie dotyczyły jej essentialia negotii. Jedynie na marginesie zauważyć należy, iż aneksy wprowadzały zmiany nie tylko nieistotne ale i korzystne dla pozwanego M. L. (1).

Następnie nie można podzielić stanowiska w/w pozwanej, że umowa łącząca powoda z pozwanym M. L. (1) wygasła. Zgodnie bowiem z § 3 umowy łączącej pozwanego M. L. (1) z powodem, umowa wygasła w przypadku nie przedstawienia dokumentów, o których mowa w § 1 ust. 3 (in casu - zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej) w terminie 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy. Tymczasem jak wynika z zaświadczenia Prezydenta Miasta P. z dnia 06 września 2011r. (k. 42) M. L. (1) dokonał zgłoszenia rozpoczęcia działalności gospodarczej, a przedmiotowe zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej przedłożył powodowi w dniu 19 października 2011r. (prezentata na zaświadczeniu – k. 42), co oznacza, że przedmiotowa umowa nie wygasła.

Pozwany M. L. (1) miał natomiast obowiązek zwrotu otrzymanych środków finansowych, ponieważ nie prowadził działalności gospodarczej przez wymagany okres 24 miesięcy, zawiesił działalność gospodarczą przed upływem w/w okresu oraz nie rozliczył się z zakupionych sprzętów w sposób wskazany w umowie (tj. składając wycenę sprzętów dokonaną przez rzeczoznawcę), które to okoliczności nie powodowały wygaśnięcia umowy z dnia 08 lipca 2011r., a jedynie obowiązek zwrotu otrzymanych środków finansowych.

Nadto bezpodstawne są także zarzuty poręczycieli w zakresie, w którym wskazywali, że w chwili zawierania z powodem umowy M. L. (1) był w złym stanie psychicznym, skoro biegli psychiatra i neurolog w opiniach wydanych w niniejszej sprawie wskazali, że w 2011r. u pozwanego M. L. (1) miało miejsce swobodne funkcjonowanie społeczne i rozeznanie w podejmowanych czynnościach, a jedynie w czasie doznanego udaru mózgu i w ciągu kilku tygodni po udarze, co miało miejsce prawdopodobnie w okresie styczeń/luty 2012r., pozwany miał przez kilka dni zniesioną zdolność

do funkcjonowania społecznego i rozeznania w podejmowaniu decyzji, co nie miało jednak wpływu na możliwość wykonania przez pozwanego warunków umowy i nie powodowało konieczności zawieszenia działalności gospodarczej.

Zdaniem Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy w dacie udzielenia poręczeń, nie istniała wierzytelność z umowy z dnia 08 lipca 2011r. o zwrot kwoty przyznanej osobie niepełnosprawnej środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej. W tym czasie można jedynie mówić o długi przyszłym, którego powstanie i wysokość zależna była od wystąpienia warunków określonych umową z dnia 08 lipca 2011r. Zgodnie z treścią umowy zawartej z M. L. (1) środki pieniężne przekazane podejmującemu działalność gospodarczą co do zasady nie podlegały zwrotowi, jedynie w przypadku niedotrzymania warunków umowy, podejmujący działalność był zobowiązany do zwrotu otrzymanych środków. Ze wskazanych postanowień wyraźnie wynika, że w dacie zawarcia umowy M. L. (1) nie był zobowiązany do zwrotu powodowi jakichkolwiek środków. Obowiązek takiego zwrotu mógłby pojawić się w przyszłości pod warunkiem zaistnienia określonych umową zdarzeń. Stąd też zasadnym jest twierdzenie pozwanej A. H., że dług pozwanego M. L. (1) był długiem przyszłym, natomiast bezzasadnym jest zarzut, iż w treści umowy poręczenia nie wprowadzono kodeksowego ograniczenia z art. 878 kc.

Ustawodawca przewidział możliwość poręczenia za dług przyszły, zgodnie bowiem z treścią art. 878 kc można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej. Warunkiem ważności poręczenia za dług przyszły jest zatem ściśle i nienasuujące wątpliwości oznaczenie w opisanym oświadczeniu poręczyciela wysokości (górną granicę) odpowiedzialności poręczyciela. W wyroku z dnia 11 grudnia 2009 roku, V CSK 215/09 (Lex 688050) Sąd Najwyższy wskazał, że dług, za który się poręcza można uznać za określony, gdy wykładnia oświadczenia woli poręczyciela, dokonana z uwzględnieniem zasad przewidzianych w art. 65 kc, pozwala na jednoznaczne wskazanie jaki jest zakres długu, a tym samym zakres zobowiązania poręczyciela. W niniejszym przypadku z oświadczeń poręczycieli w zestawieniu z treścią samej umowy można wyprowadzić wniosek, że poręczenie dotyczyło zwrotu (w razie naruszenia warunków umowy) pobranej przez M. L. (1) kwoty 20.000 zł oraz co najmniej odsetek w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dnia otrzymania środków. W ocenie Sądu treść oświadczeń pozwanych poręczycieli co do udzielenia poręczenia spełnia więc wymóg oznaczenia wysokości długu przyszłego w rozumieniu art. 878 § 1 kc.

Jeśli chodzi zaś o wysokość dochodzonego roszczenia odsetkowego, wskazać należy, że kwota 5.664,66 zł stanowi skapitalizowane odsetki liczone od kwoty 20.000 zł w wysokości jak dla zaległości podatkowych za okres od dnia 19 lipca 2011r. (od dnia ich otrzymania) do dnia 06 września 2013r. (do dnia ich kapitalizacji), a jego podstawę prawną stanowi przepis art. 481 § 1 kc w zw. z art. 12a ust. 2 w/w ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w zw. z § 2 ust. 7 umowy łączącej powoda z pozwanym M. L. (1).

Mając powyższe wywody na względzie Sąd zasądził w pkt. 1 wyroku na podstawie przepisów powołanych i art. 482 § 1 kc kwotę 25.664,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 07 września 2013r. do dnia zapłaty, oddalając w pkt. 2 wyroku żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwoty 25.664,66 zł za dzień 06 września 2013r., skoro kapitalizacja odsetek od kwoty 20.000 zł została dokonana na dzień 06 września 2013r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. 2010/90/594 ze zm.) i § 6 pkt. 5 oraz § 15 w zw. z § 2 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. 2013/462), obciążając pozwanych jako stronę przegrywającą kosztami procesu i zasądając z tego tytułu od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.684 zł, na którą złożyła się opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.284 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego powoda w wysokości 2.400 zł (pkt. 3 wyroku) oraz nakazując ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu kwotę 1.964,78 zł tytułem nieuiszczonych wydatków w kwotach: 568,70 zł oraz 1.396,08 zł związanych z wydaniem opinii przez biegłych sądowych (pkt. 5 wyroku). Natomiast w pkt. 4 wyroku zasądzone od Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika pozwanego M. L. (1) - radcy prawnego M. P. kwotę 2.952 zł brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR Katarzyna Franc